

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

פרק ד: הפרדת החזקות ריאליות פיננסיות

נבקש להציג בפניכם שלוש חלופות ראויות למתווה המוצע בהצעת החוק לצורך הפרדה החזקות צולבות פיננסיות וריאליות; לדידנו, ישנה חשיבות לבצע הפרדה כאמור "מהשקל הראשון" ורק פיתרון שכזה ייתן מענה שלם לבעיות הרבות הקיימות בשל סוג האחזקות הצולבות הללו, עם זאת, וברוח הדברים שהובאו ו/או הוצעו, על ידי מומחים שונים, בפני חברות וחברי הכנסת הנכבדים, מצאנו לנכון לרכז בפניכם שלוש אפשרויות שונות לפיתרון טוב ונכון, מאשר זה המוצע במסגרת הצעת החוק.

1. קביעת תקרה לתאגידים ריאליים וגופים פיננסיים

חלופה א'

חלופה זו מוצעת כחלופה ראשונה משעה שהיא הולכת בתלם, שהוצע בהצעת החוק עצמה, דהיינו קביעת רף מכירות ואשראי. החלופה הזו אינה משנה את העיקרון העומד בבסיס הצעת החוק, אלא את הרף שנקבע- בכך היא פשוטה מאוד ליישום ולתיקון (זאת, מבלי להתייחס, כרגע, לבעיות הטמונות בהצעת החוק¹):

- אימוץ גישתו של היועץ המקצועי לוועדה, פרופ' בבצ'וק והגדרת הרף הקובע-

רף עליון לאחזקות ריאליות (אשראי/מכירות)	סך אחזקות פיננסיות
אין הגבלה	עד 16 מיליארד שקלים
15 מיליארד שקלים	16-40 מיליארד שקלים
5 מיליארד שקלים	40-100 מיליארד שקלים
2.4 מיליארד שקלים	מעל 100 מיליארד שקלים
1.5 מיליארד שקלים	שליטה בבית השקעות

- הטבלה מבטאת עמדה לפיה יש להוריד אף את הרף שנקבע בהצעת החוק להגדרת תאגיד ריאלי משמעותי לכל הפחות ל-5 מיליארד שקלים ללא כל אפליה בין חדש לישן.

¹ יש להבין כי ישנם נושאים שלמים בהם הצעת החוק לא מטפלת, אולם לטעמנו קודם ראוי להכריע בסויה העקרונית ורק לאחריה להתעמק בסעיפי הצעת החוק ובמה שחסר בהם.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

חלופה ב'

גם חלופה זו למעשה מותירה את המתווה והגישה הקיימים בהצעת החוק ורק משנה את הרף שנקבע להגדרת גוף ריאלי משמעותי. זאת, על בסיס הניסיון הרב שצבר עוה"ד דרור שטרומ הממונה על ההגבלים העסקיים לשעבר. רף זה מאפשר להוציא, הלכה למעשה, את מרבית החברות הריאליות שיכולות להזיק לתחרות במשק באמצעות שליטה במוסד פיננסי:

- **השארית התקרה הקיימת לגוף פיננסי משמעותי על כנה:** שווי נכסים של 40 מיליארד שקלים.
- **הורדת התקרה הקיימת לגוף ריאלי משמעותי:** מ-6 מיליארד שקלים מכירות או אשראי ל-1 מיליארד.

חלופה ג'

חלופה זו שמתבססת על מתווה ברודט ופותרה על ידי פרופסור בן בסט, מניחה שהרף שהוועדה קבעה אינו פותר את בעיית הריכוזיות ולכן מציעה שני עקרונות נוספים לזה שהונח בהצעת החוק עצמה לצורך הפרדה- לא רק היקף מכירות ו/או האשראי, אלא גם שליטה ותחרותיות. כלומר, לא רק התייחסות לגודל, אלא גם לשליטה ולתחרות.

חשוב לזכור כי הרף של 6 מיליארד הינו רף גבוה ושרירותי, והלכה למעשה אינו חל על חלק עצום של החברות במשק; ככל שהרף יישאר בעינו או לא יופחת באופן דרסטי כמוצע בחלופות הקודמות, היעדרה של התייחסות למבנה השוק, אשר אף אינה קיימת בהצעת החוק הנוכחית, הינה בעייתית ביותר, שכן היא מאפשרת להמשך ולייצר החזקות צולבות של תאגידים ריאליים בשווקים לא תחרותיים דיים, בגופים פיננסיים- ובכך ימשך חנק האשראי וההון לגופים מתחרים. **אחרים.**

- **השארית התקרה הקיימת לגוף פיננסי משמעותי על כנה:** שווי נכסים של 40 מיליארד שקלים.
- **הורדת התקרה הקיימת לתאגיד ריאלי משמעותי:** מ-6 מיליארד שקלים מכירות או אשראי לסכום נמוך מכך בהתאם לקביעת חברי ועדת הכספים, **והוספת מגבלות כמפורט להלן:**

מגבלות על גוף פיננסי משמעותי ו/או על השולט בו

- על גוף פיננסי משמעותי ו/או השולט בו במצטבר **ייאסר** להחזיק בתאגיד ריאלי משמעותי, למעט אחזקה של עד 5% מהון המניות. בכל מקרה, לא יהיה בעל עניין או בעל שליטה בתאגיד הריאלי המוחזק.
- על גוף פיננסי משמעותי ו/או השולט בו **ייאסר** להחזיק בתאגיד ריאלי לא משמעותי הפועל בענף לא ריכוזי.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

- לגוף פיננסי משמעותי ו/או השולט בו **תותר** החזקה בשיעור של עד 20% מאמצעי שליטה בתאגיד ריאלי לא משמעותי, שאינו פועל בענף ריכוזי.
- גוף פיננסי משמעותי ו/או השולט בו לא יורשו לשלוט בגוף פיננסי אחר, אך יוכלו להחזיק במניות בהיקף הקבוע בחוקים השונים, בהתאם לסוג הגוף הפיננסי ולאופי השליטה בו (עם או בלי גרעין שליטה).

מגבלות על תאגיד ריאלי משמעותי ו/או על השולט בו

- על תאגיד ריאלי משמעותי ו/או השולט בו **ייאסר** להחזיק אחזקה כלשהי בגוף פיננסי משמעותי.
- על תאגיד ריאלי משמעותי (הפועל בענף ריכוזי) ו/או השולט בו ייאסר להחזיק בגוף פיננסי לא משמעותי.
- על תאגיד ריאלי משמעותי (הפועל בענף תחרותי) ו/או השולט בו ייאסר להחזיק כל אמצעי שליטה וכן יאסר עליו להחזיק בהון מניות של מעל 5% של גוף פיננסי לא משמעותי (כלומר, משקיע פיננסי בלבד).

בנוסף לשלושת החלופות, אשר הובאו לעיל, ראוי לתת את הדעת לשני עניינים נוספים, וזאת ללא קשר לבחירה בחלופה זו או אחרת:

2. ביטול האפליה בין תאגידים וגופים ישנים לחדשים:

יצירת תקרה אחידה לגופים ישנים וחדשים באופן שבו תבוטל ההטבה לגופים קיימים שמאפשרת להם להישאר עם סף מכירות/חוב גבוה ב-25% או סך ניהול נכסים גבוה ב-50% משחקנים חדשים (רף 7.5 מיליארד לגופים ריאליים ו/או 60 מיליארד לגופים פיננסיים), וביטול האפשרות להעלות התקרה לשחקנים חדשים לאחר הכניסה לשוק.

3. כהונת דירקטורים:

הגבלת כהונת דירקטורים כך שלא יכהנו דירקטורים בגופים פיננסיים ותאגידים ריאליים במקביל- ללא קשר לגודלם.